

Besluitnummer 22/2025

Vaststellingsbesluit ‘Samenschutregeling gevaarlijke stoffen Noordzeesluizen in IJmuiden’

De directeur Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied

Gelet op:

- Artikel 4.84 van de Algemene wet bestuursrecht;
- Artikel 3.14 van het Binnenvaartpolitiereglement;
- Artikel 6.28 van het Binnenvaartpolitiereglement; en,
- Artikel 10.04 in samenhang met bijlage 12 van het Binnenvaartpolitiereglement; en
- De werkafspraken Rijkswaterstaat en het openbaar lichaam Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied Werkafspraken tussen de hoofdingenieur-directeur West Nederland Noord van het Directoraat Generaal Rijkswaterstaat en de directeur van het openbaar lichaam Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied over de uitvoering van taken in het Noordzeekanaalgebied, actualisatie 2021, versie april 2022.

Overwegende dat:

- De directeur Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied, in opdracht van de Directeur Generaal Rijkswaterstaat gemachtigd is voor het schutproces in de Noordzeesluizen in IJmuiden;
- Er geen wettelijke voorschriften zijn voor het onderling samenschutten van zeeschepen met en zonder gevaarlijke stoffen;
- Er geen wettelijke voorschriften zijn voor het onderling samenschutten van zeeschepen en binnenvaartschepen met en zonder gevaarlijke stoffen;
- Het rapport “Samenschutregeling sluizencomplex IJmuiden ” d.d. 6 december 2024 aangeeft dat één samenschutregeling voor zowel de Midden- en Noordersluis als Zeesluis IJmuiden mogelijk is;
- De regeling specifiek schepen geladen met gevaarlijke stoffen betreft en schepen die sein plichtig zijn. Samen schutten betekent in dit verband dat er sprake is van meerdere (al dan niet door sleepboten begeleide) schepen in dezelfde sluiscolk waarvan minstens één schip gevaarlijke stoffen vervoert en sein plicht is;
- De kans op incidenten waarbij gevaarlijke stoffen vrij kunnen komen verder te verkleinen door bepaalde combinaties van scheepstypen te verbieden samen te schutten of door het aanhouden van een minimale veiligheidsafstand tussen de samen te schutten schepen;
- In de nabijheid van de colk tijdens het schutproces alleen sluispersoneel (sluiswachters, vletterlieden die de trossen van de schepen vastmaken en losgooien) op de sluizen aanwezig zijn.
- De regeling betreft het specifiek afstand houden tot schepen geladen met gevaarlijke stoffen i.v.m. mogelijke schadelijke effecten ten aanzien van die gevaarlijke stoffen.
- Het oogmerk van deze regeling is om schepen met en zonder gevaarlijke stoffen veilig, milieuverantwoord en zo soepel en vlot mogelijk te kunnen samenschutten, en;

- Het motief van deze regeling het voorkomen of het beperken van hinder of gevaar voor het scheepvaartverkeer tijdens het samenschutten is.

Besluit:

- I. Vast te stellen één samenschutregeling voor de Noordzeesluizen in IJmuiden. De regeling is als bijlage bij dit besluit opgenomen.
- II. Dit besluit treedt in werking op 1 juni 2025. Het besluit wordt gepubliceerd, onder meer als een Bekendmaking aan de scheepvaart IJmond Noordzeekanaalgebied Centraal Nautisch Beheer (BASIJN).
- III. Dit besluit wordt aangehaald als “Samenschutregeling Noordzeesluizen in IJmuiden 2025.”
- IV. In te trekken de voorgaande samenschutregelingen: 2018/012 en 2021/45

Aldus vastgesteld namens Directeur-Generaal Rijkswaterstaat op 14 mei 2025.

De directeur Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied

J.H.M. Mateyo

Bijlage: Samenschutregeling gevaarlijke stoffen Noordzeesluizen in IJmuiden

In deze samenschutregeling wordt verstaan onder:

- Droge ladingschip met gevaarlijke stoffen geen seinplicht: een zeegaand schip dat gevaarlijke stoffen vervoert maar niet valt onder de werking van bijlage 12 van het Binnenvaartpolitiereglement;
- Droge ladingschip met gevaarlijke stoffen seinplicht: een zeegaand schip dat gevaarlijke stoffen vervoert als bedoeld in bijlage 12 van het Binnenvaartpolitiereglement;
- Gastanker: een schip dat bestemd is voor het vervoer van gasen onder druk of in gekoelde toestand;
- Overige schepen zonder gevaarlijke stoffen: alle schepen die niet vallen onder a., b., c., e., of f.;
- Passagiersschip: elk schip, inclusief een cruiseschip, dat één of meer passagiers vervoert en dat in het bezit is van toereikende en geldige certificaten, en;
- Tankschip: schip, gebouwd voor of aangepast aan het vervoer van onverpakte vloeibare lading in zijn ladingtanks;

Droge lading schepen met gevaarlijke stoffen seinplicht (conform bijlage 12 lid 1 van het Binnenvaartpolitiereglement):

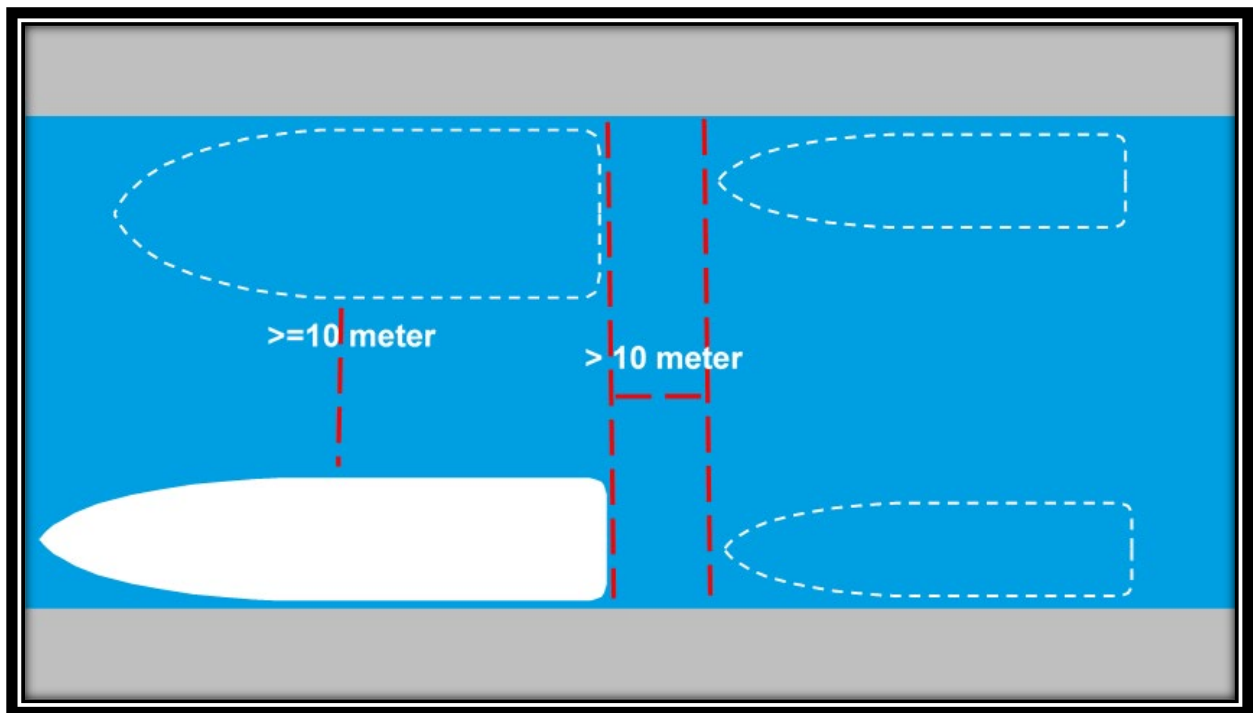
- Stoffen van de klasse 1, gevarengroep 1.1 en 1.5, indien het schip in totaal meer vervoert dan 100 kg brutogewicht;
- Stoffen van de klasse 1, gevarengroep 1.2, 1.3, 1.4, 1.6 of stoffen van de klasse 5.2; deze laatste voor zover zij overeenkomstig de IMDG-code moeten zijn voorzien van een gevaar etiket «ontploffbaar», indien het schip in totaal meer vervoert dan 1000 kg brutogewicht; of
- Stoffen van de klasse 2, die overeenkomstig de IMDG-code moeten worden voorzien van een gevaar etiket «giftig», indien het schip in totaal meer vervoert dan 1000 kg brutogewicht.

	Passagiers schepen	Gastankers	Tankers	Droge lading schepen met gevaarlijke stoffen seinplicht	Droge lading schepen met gevaarlijke stoffen geen seinplicht	Overige schepen zonder gevaarlijke stoffen
Passagiersschepen	GB	X	X	X	X	GB
Gastanker	X	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom
Tankers	X	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom
Droge lading schepen met gevaarlijke stoffen seinplicht	X	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom
Droge lading schepen met gevaarlijke stoffen geen seinplicht	X	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom
Overige schepen zonder gevaarlijke stoffen	GB	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom	10 meter rondom	GB

GB Geen beperkingen.

X Verbod op het combineren van de schepen in dezelfde schutting.

Schepen en begeleidende sleepboten vormen een eenheid en wordt niet opgevat als “samenschutten”. Het schutten van schepen is de enige activiteit in de kolk. Het schip gebruikt de sluis alleen om te schutten en niet om overige activiteiten uit te voeren zoals laden, lossen, repareren, bunkeren e.d. Schepen mogen combineren in dezelfde schutting waarbij de schepen niet naast elkaar mogen afmeren en een onderlinge afstand van 10 meter wordt aangehouden. Deze 10 meter wordt gemeten zoals aangegeven in onderstaande figuur.

Meting van afstanden voor-achter linker plaatje en rondom rechter plaatje

- Bij een afstand groter dan 10 meter mag de sluismeester beslissen
- Bij een afstand kleiner dan 10 meter beslist de Manager Operatie.

De directeur CNB kan ten allen tijden andere afstanden voorschrijven indien de omstandigheden zoals wind, slecht zicht, stroming, neerslag of de manoeuvreerbaarheid van het schip), dat noodzakelijk maken.

Voor het schutten van oorlogs- en defensieschepen geldt dat: deze samenschutregeling niet van toepassing is voor oorlogsschepen, overige marineschepen of andere schepen die eigendom zijn van of in dienst zijn bij een lidstaat en die worden gebruikt voor een niet-commerciële openbare dienst.

Voor het samenschutten van zeevaart met sein plichtige binnenvaart gelden onderstaande regels:

- Zeevaart mag samenschutten met sein plichtige binnenvaart als het een binnenvaartschip betreft met een seinvoering van één blauwe kegel of één blauw licht waarbij een minimale afstand van 10 meter wordt aangehouden;

- Zeevaart mag samenschutten met sein plichtige binnenvaart als het een binnenvaartschip betreft met een seinvoering van twee blauwe kegels of twee blauwe lichten. Dit mag alleen als het binnenvaartschepen zijn die volgens het ADN uitsluitend droge lading zoals containers, IBC's, grote verpakkingen, gascontainers met meerdere elementen (MEGC), transporttanks en tankcontainers volgens ADN nr. 7.1.1.18 vervoeren of in het bezit zijn van een certificaat van goedkeuring, als bedoeld in het ADN, nr. 8.1.8, en dat voldoet aan de veiligheidsvoorschriften die gelden voor dat schip. Er geldt een minimale afstand van 10 meter.
- Zeevaart mag niet samenschutten met sein plichtige binnenvaart als het binnenvaartschip een seinvoering heeft van drie blauwe kegels of drie blauwe lichten.

Seinvoering binnenvaart (artikel 3.14 lid 1, 2 en 3 van het Binnenvaartpolitiereglement)

Bijkomende tekens van varende schepen die bepaalde gevaarlijke stoffen vervoeren:

1. Een schip dat bepaalde brandbare stoffen vervoert, bedoeld in het ADN, nr. 7.1.5.0 of nr. 7.2.5.0, moet, teneinde dit kenbaar te maken, als bijkomend teken voeren: a. in de nacht: een blauw licht; b. overdag: een blauwe kegel met de punt naar beneden.
2. Een schip dat bepaalde voor de gezondheid schadelijke stoffen vervoert, bedoeld in het ADN, nr. 7.1.5.0 of nr. 7.2.5.0, moet, teneinde dit kenbaar te maken, als bijkomende tekens voeren: a. in de nacht: twee blauwe lichten; b. overdag: twee blauwe kegels met de punt naar beneden.
3. Een schip dat bepaalde ontplofbare stoffen vervoert, bedoeld in het ADN, nr. 7.1.5.0, moet, teneinde dit kenbaar te maken, als bijkomende tekens voeren: a. in de nacht: drie blauwe lichten; b. overdag: drie blauwe kegels met de punt naar beneden.

Toelichting

Zee- en binnenschepen worden geschut door de Noordzeesluizen in IJmuiden om in de havens in het gebied van het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (CNB) o.a. te laden, te lossen of te repareren. Het betreft alle soorten schepen met en zonder gevaarlijke stoffen. Rijkswaterstaat en de directeur Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied vinden het van belang dat schepen veilig en verantwoord samen kunnen schutten.

In november 2021 is voor Zeesluis IJmuiden een samenschutregeling vastgesteld die bijdraagt bij aan het verkleinen van de kans op een incident met gevaarlijke stoffen in de sluiskolk. Voor de Noorder- en Middensluis bestond al een samenschutregeling die destijds niet is gewijzigd. Dit betekent dat de verkeersleiders op dit moment met twee verschillende beslismodellen werken en dat is niet wenselijk. Mede daarom is besloten tot het opstellen van één operationeel beslismodel voor het veilig samenschutten van zeeschepen met en zonder gevaarlijke stoffen voor de Noordzeesluizen in IJmuiden.

Voor het opstellen van deze samenschutregeling is uitgegaan van risicobeheersing in plaats van risico's uitsluiten. De onderbouwing die gemaakt is voor Zeesluis IJmuiden (scenariogericht en gebaseerd op risicobeheersing) is het startpunt geweest voor het opstellen van één operationeel beslismodel voor de Noordzeesluizen in IJmuiden.

Adviesgroep AVIV B.V. heeft dit onderzocht en de bevindingen opgeschreven in het rapport “Samenschutregeling Sluizencomplex IJmuiden” d.d. 6 december 2024. Uit dit rapport blijkt dat de samenschutregeling van Zeesluis IJmuiden ook gebruikt kan worden voor de Midden- en Noordersluis, zodat er dan geldt voor de Noordzeesluizen in IJmuiden één en dezelfde regeling geldt.